

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНСЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ шіверічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 2.50 дол.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Ukraínos no Brazil.

Publica-se em Prudentópolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс. від стиха. Більші по 200 рс. За всякі оголошення платить ся з гори.

PRACIA

Prudentópolis — Parana

Ми України до спону
В нас є сила Козаків!Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Світла і тіни.

VI.

Треба раз зрозуміти, що в нішних часах капіталізму і парламентаризму числяться тільки з силою зорганізованою. Ходити одним, жити життям таким, як ми живемо в Бразилії, сьогодні не вільно. Ми щойно почали організувати наш Союз, а вже почали дивитися на нас іншими очима. Це можна було відчутти на приняттях нашої делегації у президента Парани і в Рію у міністра закорд. справ, чи в розмовах з депутатами.

Отже ніщо дивного, що Поляки так дуже нашої акції налякалися і побігли з доносами аж до самого президента, обкидаючи нас при тому болотом в газетах. Вони знають добре, що при нашій організації ми можемо добути значінне політичне, а враз з тим можемо забрати з їх кишень сотки контів, які дотепер по їхніх вендах витрачують наші кольоністи. Вони знають добре, до чого наш наряд здібний, коли раз рухнеться з місця, візьметься за діло і стане одностайною громадою. Вони знають, кілька мільонів виратували ми в такий спосіб, вирвавши їх руками наших кооператив, і обернувши їх на боротьбу з ними. Все те може бути і тут тим паче, що умови

ще на доріжку тай нікому не переливається. Та з моїх спостережень знаю, що про нужду говорити було б гріхом. І знаю, що чимало є таких кольоністів, яким гріш марнується по скринях і не приносить ніякої користі, бо вони не уміють орудувати ним. Віддати його в певні руки, руки народньої інституції, яка знає, як грошем робиться гріш, а сі плісніючі по скринях гроші принесли б їх власникам великі прибутки, при чому допомогли б нашу загальну справу рухнути з мертвої точки. Тільки треба зрозуміти правду, що ми сини одної Матери, та що нам, кождому зосібна, не може бути байдужим як наші діти здичіють, як вони стануть наймитами у чужих, як над нами перейдуть до денного порядку як над мертвяками. Треба навчитися шанувати себе як вітку одного пня, треба навчитися боліти, коли нас, загал українських синів, понижають, а що найменше не хотять добачувати.

Подивіться на наших земляків з Півн. Америки, або Канади!

Немає там більшого міста, немає одного міста, щоб не було якоїсь величезної української маніфестації. А у всіх маніфестаціях беруть активну участь англійські депутати, професори університету і т. п. Чому? Бо вони шанують наших братів за їхню організацію

як замерзаючий тратить всю відпорність, піддається приємному почуванню завмирання і спокою та мріянь, таксамо ми западаємо в отупіння, в розкіш байдужности і завмирання і втішаємося тим. Не добачуємо цього, що будуччина несе нам повну смерть і то смерть не тільки духову і моральну, але й смерть економічну.

Отже прокиньмося з стану завмирання, не даймо заморозити себе чужиною, — встаньмо до життя!

Дванадцята година півночі не далеко!

II. Карманський.

Анархія в Польщі.

Те, що діється тепер в Польщі, нагадує точка в точку стан України перед повним її розвалом, в т. зв. каменецьким періоді, в часах диктатури Петлюри.

Почалося тим, що всевладний диктатор Пілсудський усунув прем'єра польського Поніковського. Союмова правниця (нац. демократи і консерватисти) провалила висуненого Пілсудським Слівінського і висунула кандидатуру відомого організатора банд на Г. Шлеську спольщеного Мадяра Корфантога. Проти його вибо-

повад законом. Другий посол, Дубановіч, сконстатував, що устрій держави доведено до того, що Польща як республіканська і парламентарна держава далі працювати не може. Уся лють панків і їх прихвостиків, яким республіканський устрій не до смаку, звертається проти Пілсудського, соціаліста. Його охрестили «малим чоловіком з Бельведеру» (а яким великаном був він на устах всіх Поляків ще вчора!), шкідником держави; він вважається загально причиною всіх польських бевдач і виновником анархії в краю. Що більше: правниця приготує державний переворот з метою захоплення влади у свої руки і докінчення животіння демократичної Польщі. Уся та забава в «рокош» коштує Польщу один мільярд денно.

Рівночасно з тим внутрі краю діються річи, які вказують на те, що Польща стоїть над пропа-стю.

Бунтуються польські полки і втікають знад Збруча; раз-у-раз відкривають нові тайні організації з більшевницькою закраскою, Українці ведуть невтомну «ірландську боротьбу», польська марка летить стрімголов в долину, населення жде нетерплячо кінця пановання, споглядаючи тужно в

знають добре, до чого наш наїд здібний, коли раз рухнеться з місця, візьметься за діло і стане одностайною громадою. Вони знають, кілька мільонів виратували ми в такий спосіб, вирвавши їх руками наших кооператив, і обернувши їх на боротьбу з ними. Все те може бути і тут тим паче, що умови життя в Бразилії далеко ксристніші і Уряд Бразилії не тільки не стане на дорозі наших змагань, а навпаки може їх підперти.

Та й взяти під увагу наше матеріальне становище в Бразилії і в краю. Кожний знає, що в краю перед війною пересічний хлібороб голодував, не міг спромогтися на кільканайцять гульденів річно, щоб податок заплатити і був опутаний сітями лихварів, які висмоктували його і доводили до стану жебрака. Зовсім не таке є положення наше тут у Бразилії. Я не перецінюю матеріального добробуту нашого загалу у Бразилії, знаю, що усі

Півн. Америки, або Канади! Немає там більшого міста, немає одного місяця, щоб не було якоїсь величезної української маніфестації. А у всіх маніфестаціях беруть активну участь англійські депутати, професори університету і т. п. Чому? Бо вони шанують наших братів за їхню організацію, відчувають силу їхньої зорганізованої громади, стараються о прихильність цієї сили для своїх політичних намірів. А хто дбав до тепер про нашу прихильність і попере тут у Бразилії? Та й як було йому про це дбати, коли ми собою не представляємо нічого?

Так зрозуміймо вже раз, що в єдності і зорганізованості наша сила, вся наша будучина. Прокиньмося з байдужности, поки час, поки не вибила для нас година півночі.

Мороз життя на чужині заморозив нас і ми находимося вже сьогодні в стані замерзання. І так,

міра польського Поніковського. Соймова правниця (нац. демократи і консервативни) провалила висуненого Пілсудским Слівінського і висунула кандидатуру відомого організатора банд на Г. Шлеську спольщеного Мадяра Корфантога. Проти його вибору виступив Пілсудскі. І почалося, як кажеється в нашій приповідці: «Скачи Семене до мене, а я до тебе, а ти до мене...» А в слід за тим пішла боротьба правниці з лівницею, а предметом цієї боротьби зробився Пілсудскі. Зараз усюди пішли віча, на котрих одні кричать: «Гурра Пілсудскі», а другі: «Гурра Корфанті!» В соймі поставлено внесення на ухвалення Пілсудскому вотум недовіря. Підчас дебати в соймі впали сірководні бомби на послів Оконя і Вуйціка. Один з найбільших вшехполяків, посол Гломбінський зі Львова, сконстатував, що Пілсудскі станув проти сойму і

відкривають нові тайні організації в більщевицькою закраскою, Українці ведуть невтомну «ірландську боротьбу», польська марка летить стрімголов в долину, населення жде нетерплячо кінця пановання, споглядаючи тужно в сторону Росії і Німеччини, паяц, пелехатий Падеревскі, на зазив своєї кліки, жене з Америки, щоб знов трохи скубнути польську державну касу і поділитися з своїми слугами бодай стервом трупа, весь запал давнього визвольного шалу проминув безслідно. І представник радянської України Шумський заявляє: «наша преса висловлює побоювання, що радянсько-польські відносини, які в останніх часах значно покращали, можуть знову увійти в стадію вагань» — або іншими словами передбачує війну.

А рівночасно находить на злодій страх, бо польська штучна і

Софія Тобілевич

5)

РІДНІ ГОСТІ.

Спогади з побуту Українських Січових Стрільців на степовій Україні.

(Дальше).

Суворі звичаї Запорізької Січі забороняли либонь козакам женитись. Тут же в цій справі не було таких невблаганих, твердих постанов, і коли хто небудь з вояків не дуже войовничого духа завважив, що розминувся зі своїм призначінням, покидаючи шило й дратву, або міх ковальський для військової слави то з хвилиною, коли він зрозумів свою попитку, ніхто не спинав його на шляху.

Бували випадки, що вояк уцілений в саме серце стрілою Амора — здавався у вічний полон до бжгині любови, але за це його ані судили, ані карали. Також бравим воякам не ставлено перепон і вони хоча й поза сферою боевого огню, на шляху своїм завітчаній лаврамі Гимена, зустрічали можливості іншої війни, хоч не кривавої, але впертої, з фецею, тестем, з дядьками, тітками вдовицями і ятрівками, а час від часу й з жінкою...

Таким чином усубав один не дуже хоробрий лицар, а селу прибував один хлібороб, швець, чи кравець, чим там уже Господь його наділив по його професії.

Весілля відбувалось у коші, весь стрілецький гурт брав у ньому участь, бояринів і

дружок було як маку — і всім було весело.

Богато отак поженилось і осталося на Україні зі жінками. Двох женилось у близькому від нас селі — Новоселівці, один швець а другий кравець і живуть дуже добре.

Без жадного сумніву, що тужать вони за товариством, за ріднею, за військовими вражіннями, та жінки й діти — маленькі стрільченята — не дають їм змоги й часу дуже сумувати й довго думати. Ремесло їх хоча й не дуже поетичне, бо швець хоча й сам без чобіт ходить але має право бути гордим з того, що все село ходить в його чоботях.

Стрільцькій молоді не трудно було познакомитися з молодими дівчатами й хлопцями в селах, бо розмістившись по хатах, допомагали господарям в хатній роботі й на полі, а в вечері збирались на сільському майдані, де співали, танцювали, дуже весело бавились.

Хоч багато празників в святцях і календарі, але в життю людському їх дуже мало. Такий червоним олівцем підкреслений день нічого не говорить серцю сільської людини, він не змінє триби буденного життя, часто люди не знають, що зробить з цим вільним від праці часом, самі не знають чого сердять ся і до всіх чіпляються, щоб збить бучу та звести на сварку. По хатах найбільше в дні празників, особливо після лишньої чарки самогону, трапляються всякі несподівані суперечки, непорозуміння, часто замасляні вишкварки одно другому лізе в вічі... Бо то чи не даремне прислів'я народне каже що: «Бог дав свято, а чорти сварку та бійку». Кажу до цього, що побут на селах прогнав празникову оцю нудьгу,

і кожне свято чи неділя були справжнім святом, залишаючи по собі вражіння не лише від лишньої чарки й помятих боків, але будили почуття зовсім відмінного характеру.

Люди мені оповідали, що коли в неділю стрілецький хор співав у церкві підчас служби божої, то народу бувало так багато, як на Великдень, коли святять паски. Або коли в школі відбувались відчити з історії минулого України, то людей теж бувало багато а коли в вечері грали яку комедію чи драму, то половина народу мусіла за браком місця стояти за театром і заглядати через шпари в досках, і доспізувати собі в своїй фантазії те, чого око не-добачило, а вухо не дочуло... Не кажучи вже про те, що в кожную хату такий гість вносив зі собою частину свого світогляду, своєї душі.

Старшина добре дбала, щоб Січовики не чинили населенню жадної кривди, щоб за кожную дрібницю платили. Це породило довіря і добрі відносини. Селянин не поважає того, хто хоче його використати навіть у дрібницях, не поважає й тих, хто хоче йому все задурно дати. Любить золоту середину та справедливість.

Такі дивовижні події в селі породили серед населення велике зацікавлення і силу всяких розмов. Навіть старі йшли дивитись на дива, про які зі запалом оповідали діти й дівчата. Про одну таку народню гулянку, на яку зійшлась і з'їхалась вся околиця, нехай розкаже своїми словами баба Варка, бо вона про це любить оповідати всякому, хто хоче слухати: «Було колись, як я ще дівчам малим була, то памятаю, що наші пані в оцім садку теж улаштували гулянки з танцями, з музиками, ог-

нями й усякими дивами. Але на них одні лиш великі пані бували, а ми діти, хлопці й дівчата не мали права навіть через шпарки подивити ся, що там робилось, бо панські фурмани батогами проганяли нас із під тину, щоб трави не толочили. То ми з плачем йшли до дому, та лиш у сні нам опісла ввиджались оті доріжки тінисті, жовтим піском посипані, оті кружала огненні, що різно барвними миготять іскрами, оті пишні гості, що як білі ангели по раю отут похажали... в дорогому вбранні, у золоті!... і здавались ми самі собі такими бідними, такими нікчемними і нікому непотрібними в своїй темній нужді, що аж нам серце краялося зі жалю, що немає на світі правди!.. А от тепер, як бачите, наш сон та явою зробився — і ми тут як люди, всі рівні в оцім садку. Не стало панів, та й немає їх прислужників та льокаїв з батогами.

Ось і мене й онучат моїх запросили, спасибі їм, бо хоч я і стара, а люблю послухати, як мусика грає, та ще отак гарно, по нашому, люблю подивитись, як молоді гуляють та веселяться. Здається і сама пішлаб з ними в танець, як-би не соромно, що люди будуть сміятись!»

— Та ще колиб хто підніс вам добру чарку, бабусю? — питає хтось із присутніх.

— Е ні! я дала зарік до віку її не вживати, то до цього ніхто мене не намовить! Мої хлопці Січовики, які стоять у мене на квартирі, подарували нам фляшку руму й вина, але я його не пю, бо не годиться на старості літ ломати слово. От уже мого старенького, то спасибі їм — частують і за стіл поруч зі собою саджають. Дуже до-

насильна конскрипція виказала на заграблених українських землях незначний процент Поляків, мовляв, з такими границями, де «оброньцуф ойчизни» так мало, Польща не може почувати себе безпечною. На злодію шапка горить...

Осьтак велит на глиняних ногах починає хитатися, приготування до похорону виродка починаються. Гомонять останні вигуки зграї мійського шумовиння: гуляй дуса! Франція з тривогою дивиться, як її штучна будівля, побудована на цвинтарях замучених сусідних народів, зарисовується. І плаче за своїми міліярдами, кинутими нерозважно на польську забаву, і картає свого наймита. Та наймит, п'яний з празнику «волі», не слухає. І мабуть прийдеться цього наймита приємирати, замість, щоб він приємиряв большевика чи Німця.

«Все іде, все минає...»

Галичанин.

ВСЯЧИНА.

Нові революти в більшевицькій Росії.

Невдача конференції в Гадзі більше як певно причиниться до вибуху нових революти проти більшевиків в Росії. Такого змісту довірочні звідомлення одержало французьке правительство від своїх агентів.

Недавно більшевицьким властям тільки з найбільшим трудом вдалося задавити три великі революти військових гарнізонів в містах центральної Росії; це зроблено обітницею збільшення плати і видання нового одіння червоним салдатам; та магазини більшевицької військової інтендантури є зівсім поріжні і нема надії, їх чим заповнити. Невдоволення в армії поширилося навіть на офіцерів. Деякі полки червоного війська не одержали платні від квітня: та жовніри винагороджували себе до тепер в той спосіб, що брали...

лісах людина життя непевна. З криївок, зпоза корчів ліса, чи скалистої стіни, чи придорожного ровисне куля і позбавить життя невинного подорожного. А відтак наступає докладна грабіж так що жертва остає в полі майже гола. До хлопських хат добираються масово бандити, передтим найчастійше вбивають власників хат.

Бандитський шал нищить також дуже часто сторожів суспільного ладу, то є жандармів і поліцію. Страшне положення; по селах і малих місточках люде тратять ґрунт під ногами і т. д.

Самовбийство польського майора.

На днях поповнив самовбийство майор К. Літовскі, командат санітарного відділу, відзначений численними медалями. Причиною самовбийства були переслідування його з боку генерала Звержховского, якому майор Літовскі доказував дефравдації, надужиття і різні скандали в санітарній господарці польської армії.

Робота польських урядників.

Що раз то тяжче стає українському населенню на Волині зносити переслідування польських урядників. В Луцьку урядник Зглоцький викинув Українця з мешкання під голе небо, миме цього що мешкання все було заплачено місяць наперед. Покривджений ходив по всіх урядах, просив поради і оборони, покликаючися на закон про охорону льокаторів але безуспішно, бо закони тут хіба не зобов'язують. Бідолаха мешкає і досі під голим небом.

Холера.

Як доносять з Харкова, холера на В. Україні приймає катастрофальні розміри. До дня 7. червня сконстатовано холеру в 274 містах і місточках. Від 1. січня до 1. червня занотовано 17.000 випадків холери, підчас коли в тім самім періоді м. р. занотовано 400 випадків...

Анархія в Польщі.

Два куріні польської піхоти покинули цими днями свої фронтіві становища над Збручем і вертають зі зброєю в руках у свої родинні сторони. Дня 20. м. м. переловила польська державна поліція один відділ цих дезертирів у селі Медуха коло Станиславова. Вони заявили, що «ім уже досить війни» та що вони не бачать ніякої важної причини «задля якої треба ім боронити Українців у Сх. Галичині перед большевиками». Українці кажуть вони — повинні зробити це сами.

Ляцький терор у Добромильщині.

Ляцький староста в Добромилі Скажинські — це повітовий польський сатрап, якого безсоромні насильства над українським населеннем уже мають свою марку. І так заряджено недавно з його наказу насильне конфінування в Добромилі цілого ряду українських інтелігентів, між иншими о. Мариновича, о. Гоцького, А. Манька (директ. торг. фірми зі Львова!), А. Чайківського, дир. добромиської кредит. спілки «Нар. Дім», студента О. Кацалая й купця Хробака. Всі ті особи конфіновано без попередніх доходжень, хоч вони політикою не займаються й не зробили взагалі нічого такого, що могло бути оправданою причиною їх конфінування. («Гром. Вістник»).

Радянська Україна і Польща.

Українська харківська преса оголошує зміст обширної ноти в справі українських полонених в поодиноких концентраційних таборах в Польщі. Цю ноту вручив уповноважений український делегат провідникови польської делегації для справ репатріантів у Варшаві.

Одночасно з тим «Комуніст» і «Пролетарій» виступили з проти-польськими статтями, взиваючими радянський уряд до примінення агресивної політики...

Біженці розказують, що житеві умови в Одесі з кожним днем гіршають, ціни розтуть, голод збільшується. По офіційним даним, під кінець мая кожної ночі по вулицях збирали 300 — 350 трупів померших від голоду. В червні це число зросло до 500. Особливо сильна смертність від голоду є в робітничих дільницях, де вимирають цілі родини.

Враз з голодом росте бандитизм. Немає дня без 3 — 4 грабункових нападів, dokonуваних серед білого дня. Предметом нападів бувають звичайно совітські установи.

Під кінець мая озброєні бандити ограбили в пристані дирекцію добровільної фльоти, а 3. червня ограблено державний банк, при чім убито 15 осіб зі служби. Бандити забрали майже всю готівку в кваті около 400 мільярдів рублів і пропали без сліду.

Банди грабіжників зложені переважно з робітників і тому народній суд і ревтрибунал звичайно їх оправдує, як таких, що грабують з приводу голоду. На тлі голоду робітники в пристані розграбили цілковито склад харчового комісаріяту, де були зложені всі харчі з Америки. Грабіжі складу тревали три дні. Окремий комуністичний відділ стріляв в товпу, однак це нічого не помогло. Після цього ціни на хліб в Одесі впали о 200 — 250 проц. і тримались у тій висоті протягом двох тижнів, заки не відобрано усіх засобів захопленої кукурудзи.

Одночасно з тим як в Москві розпочався процес проти есерів, одеські фабричні робітники проголосили односторонній страйк, як протест. Більшевики арештували членів фабричних комітетів, зложивши на них відповідальність за страйк. Тоді робітники знову застрайкували, доки після пяти днів не випущено арештованих. Цей страйк мав загальний характер.

В фабриці Гена з настанням лі-

нема надії, їх вдоволенне в армії поширилося навіть на офіцерів. Деякі полки червоного війська не одержали платні від квітня: та жовніри винагороджували себе до тепер в той спосіб, що брали все вартісніше з церков; тепер вже не стало і по церквах нічого.

Зівсім видимо в цілій Росії став страшно скріплятися антисемітизм. Цивільні і військові заявляють, що всему лиху Росії винні тільки Жиди, позаяк більшевицька партія складається виключно майже зі самих Жидів. Послідніми часами стали в загадочний спосіб пропадати визначніші жиди-більшевики і заходить обави нових погромів.

Бандитизм у польщі.

Львівський «Dziennik Ludowy» з 24. липня ц. р. у статті під наголовком „Бандитизм“ пише: „Вертаючи розбійників. На дорогах, в

і місточках. Від 1. січня до 1. червня занотовано 17.000 випадків холери, підчас коли в тім самім періоді м. р. занотовано 400 випадків. Санітарні відносини застрашуючі. В Харкові застрайкували і закрились усі аптики на економічнім підкладі, бо не одержали платні за два місяці.

Одеса — вільною пристанню?

З Харкова наспіла знову звістка, що совітська влада рішила проголосити небавом Одесу вільною пристанню. Совітські війська приступили вже до евакуації міста й пристані, що мають бути віддані під охорону спеціальної одеської портової міліції.

Проголошення Одеси вільною пристанню має бути наслідком порозуміння з Америкою, яка має одержати спеціальні концесії на цю пристань.

брі хлопці, дарма що вчені. Гріх сказати, не лукаві люди, — і не горді. Від коли вони живуть у нас, — ми лиха не знаєм зі своїм старим. Поможуть і поділяться з кожним, всім що мають. І внуків моїх так до себе приманили, що вони й про свою хату забули. Все якісь книжечки їм читають, та коники вирізають, та пісень учать, — веселі хлопці! Ну, за те-ж їм часто й обід добрий зварю, який вони тільки у своєї рідної неньки їли, бо я в дворі в панів була, то вмю зварити.“ І тут думки та кривомовність бабусі звертали в бік кулінарії з часів далеко минулого, але видимо сполухані якимись прикрими привидами, знову до сучасності вертались. А слова її лились, одно оповідання, попережало друге а все зводилось до основного молитву — яких їм Господь послав гостей в ті часи такі сумні й неспокойні.

Опріч цих світлих, веселих спогадів були запеване в життю стрілецького гурту риси більш темного, негативного характеру, які в той, чи інший спосіб на сільське оточіння впливали, бо прецінь і на сонці є плями... але про них я нічого не чула й не тому, що не хотіла слухати — ні попросту не чула і край. Нехай собі хто хоче, так про це й міркує. Можливо, що та сума зла, яке перебувало на селі підчас езекуцій і всяких карних експедицій чужою влади, чинили оці малі хиби чи провини майже непомітними для населення, коли вони були. А може статись, що сума добра, яке внесли Січовики в село своїм з людьми поведженням, теж непомітними чинила ті якісь випадкові вибрики молодості. Таким чином добра слава переважила, і лихий не було до чого тут причипитись.

Що-ж тичиться до слів бабусі, то памятаючи, що глас народу — глас божий і нікому не вільно ним гордувати, — належить їм дати певне значіння і вагу, макчи на ввазі, що ця людина вихованна в суворій школі життя, позбавлена з'за молодувсяких естетичних радостей кріпачка, потреба вважно її вислухати. Дивно те, що на старості літ її душа прокинулася враз під впливом того молодого гуртку, співчувала їм радощам, переживанням і сердечним драмам, які проходили передню, яких була свідком, а після їх виїзду з тугою серця оповідала як справжній поет, чужі та свої почування несподіваних оцих подій.

„Думала: вже памру. й нічого доброго до смерті на світі не побачу!.. А от привів Господь жить із добрими людьми. Вони тебе ані на сьміх не здійнуть, ані не ошукають, ані на твоє добронне позаздрять, як це тепер всюди на світі робиться, що ні до старого, ні до сьвятого не має пошани!“

Вона проста, не вчена жінка своєю чулою душею оцінювала ту високу культуру духа, яку несли із собою молоді Січовики й саме того не тямлючи, була їм живою рекламою, живим рукописом і яскравою ілюстрацією тієї поеми життєвої, як складалась із відносин Січовиків до села та всієї округи.

О колиб у протяг цих двох останніх літ кривава довбня большевизму не важила над долею України й не зруйнувала до щенту всіх духовних цінностей народу, то за приводом інших культурних країн, мали-б ми вже по селах і школи й театри та зразкові господарства.

На хуторі письменника Івана Тобілевича,

„пролетарії“ виступили з проти польськими статтями, взиваючими радянський уряд до примінення агресивної політики супроти Польщі.

Насильства румунських наїздників.

Насильства румунських наїздників над українським населенням Буковини виявляють щораз більше безсоромну нахабність. І так румунський міністер судівництва видав дня 17 мая ц. р. розпорядок про примусові іспити румунської мови для судиїв і адвокатів та про урядування в судах виключно в румунській мові.

ВІСТИ З ОДЕСИ.

З Одеси прибуло на днях до Варни 150 біженців, в тім велика скількість дітей. Їм дозволено вийти на беріг і віддано їм квантані.

мав намір оселитись гурток інтелігентної галицької молоді, збудували тут школу, театр лікарню, увійти в близькі стосунки зі селом мати вплив на громадські діла, — одним словом: був намічений весь плян такої робітницької спілки, про утворення якої мріяв Іван Тобілевич, коли писав свою драму.

„Понад Дніпром“, коли закладав свою оселю і коли намовляв селян, братів своїх і артистів до утворення такої культурно-господарської спілки.

Тепер тільки, після його смерті, його бажана мрія мала здійснитись. за помічю і старанням тих духовних його синів, які виховувались під впливом народницьких ідеалів його літературної творчості.

Такі завдання, які носив у серці своїму Мирон, або Бурлака — друг народу, знаходили відклик у душах галицької молоді, наповняли їх гарячим бажанням служити народові, „щоб полекшить ту біду, яка на селі панує і прокласти селянам шлях до кращого громадського й культурного життя“. Ця висока мета, близька серцеві Івана Тобілевича, незабаром мала бути осягнена та вдягнена в такі форми спілкового життя, якіб дали змогу злитися зі селянами в одну нероздільну корпорацію працівників і які задовольнили-б потреби кожної людини — практичні, естетичні й моральні. Шо б утворити такий культурний осередок, треба було-б не мало праці, часу й коштів; але все для цього було фаховці й капітал і бажання працювати; бракувало тільки незалежності й свободи. — Бо Україна не мала права признати Галичину своєю сестрою і спільно з нею стати до відбудови своєї зруйнованої хати.

Одним чимсь-там військовим наказом, ру-

страйк мав загальний характер.

В фабриці Гена з настанням літа працюють на три зміни в добу. Виробляють виключно панцирні вагони, міни і гарматні стрільна. Военний промисл незвичайно скріпленний. Цілий ряд фабрик і робітень працює тільки над продукцією воєнного матеріалу. В менших робітнях виробляють ручні гранати.

Вся промисловість змобілізована як в 1915 році. У фабриках багато чужинців — інструкторів і технів: Німців, Американців, Італійців і ін.

Одночасно із скріпленням воєнної промисловости доконується концентрація свіжих частин червоної армії в одеськім окрузі та переводиться укріплення чорноморського побережа: уставляють на берегах батареї, закладають міни біля Одеси і т. п. Серед жовнярів ведеться сильна агітація за війною.

шати! був знівечений весь плян чудової будівлі й відсунув діло культури на безліч років. Сувора дійсність заговорила своєю жорстокою мовою і покликала тих працівників ідеї добра та спокою на поле смерті, де більшість з них полягла в кривавих боях, або повмірала від тифозної пощесті по всіх лікарнях і поза лікарнями всієї Надніпрящини й Румунії. Одна тільки невелика частина з них лишилась, яка опинившись у трагічному становищі серед двох ворожих армій, білої і червоної, як той утлий човен серед крижалих скель, боролась до загибуні й розбита, розпорошена по всіх військових частинах, по всіх своїх і ворожих таборах, з тяжкою тугою переживає ці страшні часи руїни згадає ясні свої дні і мріє про тихий десь захисток у рідному краю.

До вас звертаюсь усі ви ті, що жили тоді на степовій Україні і що хату мою одвідували на хуторі. Всі ви, яких помилювала ще невблагана рука смерті, де-б не були ви, в якому-б ви таборі не опинилися молоді мої гості!

Знайте, що й до нині сумує за вами село, куди внесені вами перші проміння національного почуття та освіти і вся інтелігенція степової України, яка опинившись тут у безнадійному становищі, серед збалануваного люду, серед моря національної ворожнечі, від вас дожидала помочі, маючи на увазі ваш військовий досвід і моральну дисципліну. Знайте, що стрілецька ваша пісня не забулась іще й досі лунає в душах слухачів ваших що й дівчатка маленькі їх співають, навчені своїми старшими сестрами та братами.

(Далі буде)

Окремі лектори читають їм курси історії Румунії і Польщі, географії цих країв, історію революційного руху тощо.

Не вважаючи на такі приготування, людність глибоко переконана про неминучий і скорий упадок большевиків. Ця віра основана на економічній розвалі Великої України, на шалючій голоді та повнім банкрутстві совітської влади.

Капітани болгарських кораблів, що їздили до Одеси, також переконані про близький кінець совітської влади. Вони говорять, що вся людність і самі комуністи не віщують совітському устроєви довшого життя, як 2 — 3 місяці. Болгарські капітани твердять, що большевики озброюють в Миколаєві оставший в одеській пристані кружляк „Адмірал Нахімов“ і заосмтрюють його в гармати. Для цього кружляка привезено всі бракуючі частини з Німеччини. Відбудовою кружляка кермують теж німецькі корабельні інженери.

КОНФІСКАТА УКРАЇНСЬКОГО ДУХОВНОГО СЕМИНАРА У ЛЬВОВІ

У львівськй „Громадськй Вістнику“ з дня 12-го червня читаємо:

Дня 6. с. м. надійшло до Митрополічного Ордінаріату письмо з Львівського Воевідства такого змісту:

Воевідство львівське.

Ч. 432/тай. Львів, дня 1. липня 1922.

До Високопреподобного гр. кат. Митрополічного Ордінаріату у Львові.

Рішенням з 8. червня 1922 ч. 17-10/IV./22 заявило Міністерство Віроісповідань і Просвіти прилюдної що гмах, який тепер містить греко-католицький Семінаріом у Львові, зістав постановою пана Міністра Віроісповідань і Просвіти прилюдної з дня 29, мая 1922 ч. 4069 призначений засадничо Міністерству Почт і телеграфів на приміщенне львівської дирекції поштової.

В виду цього припоручило то Міністерство розпочати пертракції, без огляду на неприсутність о. Митрополита з Високопреподобним гр. кат. Ордінаріатом у Львові.

сности виносить не менше, чим 700,000.000 золотих рублів.

Як це правда, то воно чудово би доказувало, як комуністичне російське правительство дбає про голодних. Обрабувавши ніби для голодних церкви в Росії на суму сімсот мільонів рублів, комуністи призначають для них тільки п'ять мільонів, а 695 ховають собі, причім 495 ховають в такий спосіб, щоби навіть рахунку з цього не було.

10 ТИСЯЧ ЛЮДИЙ ДЕННО ВМИРАЄ НА УКРАЇНІ З ГОЛОДУ

— Др. В. Дж. Гейг, член епідемічної комісії Ліги Націй та медичний дорадник Екзекутиви для міжнародної Допомоги Росії, заявляє в своїм звіті, котрий він предложив Раді Ліги Народів, що число недужих ріжними пошесними недугами в голодуючій часті України збільшається постійно. Поширяються передовсім: тиф, поворотний тиф, жолудковий тиф та дезинтерія (червінка).

Др. Гейг каже, що в реїоні голоду на Україні на котрому живе коло 5 1/2 мільона людей, вмирає з голоду по 10 тисяч душ денно. Запомогові товариства дають усього 3000.000 порцій денно. Епідемії побирають дальші жертви.

НАРАДИ ЛІГИ НАРОДІВ

— Рада Ліги Народів, що засідає тепер в королівській палаті, займалася передусім справою запобіження поширенню недуг на близькому Сході (в передній Азії).

Довгу дебатувала справа розділу дарунку американського мільярдера Ракефелера, що виносить 30,000 долярів через три роки на зібрання та публікації, а 60,000 долярів на рік через 5 літ на удержанне лікарів.

НОВЕ ПОЛЬСЬКЕ ВІДКРИТТЄ

Краківський „Kurjer Codzienny“ відкрив новий український заговор проти Пилсудського і польського уряду, тим разом в самому Кракові. Читаємо таке: Як довідуємося, тутешнім поліційним органам вла-

від був замкнено. Та і це вони видержали. Видержали — бо над недужим тілом побідила свідомість, що вони жити мусять, щоби могли дальше страждати для добра сьвятої справи. Та не всі є в силі видержати ці злидні. Богато западає чим раз більше на здоровлю. І з кожним днем зростає число груднохорих по лічницях чехословацької републики. Із найдальшик закутин чехії приходять що раз то прохання. Нас тут 10 в шпитали всі хворі на чахотку (сухоти), шпитальний харч наче не вистарчає, а докупити собі дещо до їдженя не можливо, бо немаємо за що, тож просимо Вас допоможіть нам, бо ми також хочемо вернути ще на ту Україну, що за неї боролися.

І не одного везуть „на чорнім возі“ в могилу, не одному приходиться померти далеко від свого краю, далеко від матери, далеко від жінки та дитини. Померти на чужині!

Та мимо цих всіх злидній в таборі йде праця скоршим темпом вперед. Неграмотних майже вже нема. Ті що мають покінчені сільські школи вчаться дальше на курсі вищої осьвіти або на курсі виділовім. Основано курс для орлані заторім кооперативних спілок. В марті 1921 р. здало гімназійну матуру 30 а семінарійну 20 старшин, підстаршин і стрільців. В січні с. р. скінчився другий гімназійно, реальний курс і знова 10 лютого сідатиме около 50 учасників цього курсу до матури. В маю нові учительські кандидати здаватимуть іспит зрілости 30 членів табору скінчило поштово-телеграфічний курс, в таборі істнує повна орхестра, що в ній грає поверх 50 стрільців та під-старшин і істнують два хори: Старшинський та стрілецький, істнує дружина театральна, що майже кождої неділі дає вистави в таборі істнує спортовий кружок, істнує фотографічна секція, яка робить знимки з таборового життя та народних свят, що їх обходиться в таборі. Та ця культурно-просьвітна праця не обмежується тільки на табор. Вона кипить по цілій Чехії, кипить всюди де лиш є кількох Українців кипить у всіх робітничих відділах. Українська пісня, Українська театральна вистава, український спорт збільшають з кожним днем число прихильників української справи, зеднують для неї чеську суспільність, що за нас так мало знала а тепер є змушена признати: так Ви маєте право бути вільними громажданами Вашій самостійній державі, бо Ви гарний та сильний народ; — ми бачимо якими успіхами вінчається Ваша праця серед найневідрадніших умовин, ми Вас подивляємо.

Запомогову акцію в таборі веде товариство Самопоміч, якого задачою після статута є: нести матеріальну поміч всім приналежним до табору. Фонди на несення помочі діставала Самопоміч до липня 1921 р. від старшин та стрільців Української Бригади, що були інтерновані в Німецькйім Аблоннім, та від Українців замешкалих в Яблоннім до липня 1921 р. була висота

зволють ласкаво піти від хати до хати, та показати еим, що еще не причинились до сего патріотичного діла. Спис жертводавців і гроші прошу слати до комітету центрального, або до банку. Просяться Ш. П. комітетових занятись ревно сею справою, щоби так допняти витиченої суми, тай тим способом показати, що нам всім лежить на серцю справа нашої державности, та сею жертвою не останем між послідними.

—«»—

День 3 вересня — день памяти столітної независимости Бразилії — Прудентопіль відсвяткував гідно. Вже о півночи дались чути вистріли, котрі звіщали незвичайне свято. О пятій годині почала грати музика товариства «Luza Dr. M. da Rocha». О год. 1/2 8 відправилась Сл. Б. в церкві українськй на подяку ласк відібраних в часі століття. Сл. Б. відправили Впр. О. Ігум. Маркіян Ширпан Ч.С.В.В. а підчас Сл. Б. співав хор українськй, діти школи Прп. СС. Служебниць і грала музика. На Сл. Б. крім всіх Українців, місцевих і з лівій, многих Бразилійців, Німців, явились представники уряду мунісіпія.

О год. 12. відсвятковано памятку столітної независимости в саялах камери при участі дівтори шкільної з Прудентополіс. Там знова відбулись бесіди, деклямації, співи. Між сим муситься зазначити, що найкраще віддеклямували вершики конвікторки СС. панни Бразиліна Нанноні, Текля Гладка, Евдоня Матвійко. Певно, що се торжество протягнулося, але дощ перешкодив.

—«»—

Делегат Галицької України п. проф. П. Карманський дня 8. с. м. виїхав в Дорізон. По кількандневнім побуті в Дорізоні і в Порті удаєсь до Аргентини, щоби звидіти оселі тамошних Українців.

—«»—

Українці в Бразилії — замовляйте календар на рік 1923. Календар гарний, є много доброго

ко-католицький Семінарійом у Львові, зістав постановою пана Міністра Віроісповідань і Просвіти прилюдної з дня 29, мая 1922 ч. 4069 призначений засадничо Министерству Почт і телеграфів на приміщенне львівської дирекції поштової.

В виду цього припоручило то Міністерство розпочати пертракції, без огляду на неприсутність о. Митрополита з Високопреподобним гр. кат. Ординаріатом у Львові, що до приміщення греко-католицької Семінарії в близькості катедри св. Юра, евентуально маючимся вибудувати новім гмаху.

Повідомляючи о тім, прохаю Високопреподобний Ординаріат о виделеговання свого заступника до пертракцій, які возпичнуться у Виділі Віроісповідання VI. / львівського воевідства дня 8. липня 1922. р. о год. 11. перед полуднем.

О призначенню заступника прошу мене перед речинцем переговорів повідомити.

За воеводу:
(підпис нечиткий)

Майже не хочеться вірити, щоби одним почерком пера польське міністерство сконфіскувало так важну церковну інституцію як духовний семінар. Як бачимо, й до нашої церкви, примінюється насильно ті самі міри, що й до православної.

Цей акт конфіската стоїть в супереч і определенням конкордату, заключеного з Апостольскою Столицею з бувшим австрійським правительством, котрий будь-що будь ще обов'язує, бо нового конкордату не проголошено. Поминаємо вже, що таке насильне відбирання церковної інституції є виразним нарушенням основних артикулів 223. і 114. польської конституції з дня 17. марта 1921 р.

НА ЩО ОГРЯБЛЕНО ЦЕРКВИ

Російські комуністи сподіються дістати з продажі церковних скарбів не менше, чим 200.000.000 золотих рублів, але з цієї суми тільки 5.000.000 призначуть для голодуючих. Решту призначають комісарі на якісь загадочні „державні konieczности.“

Таку вістку дістав лондонський дневник Морнінг Пост, який від себе подає опінію, що вартість зрабованих з церкви скарбів в дій-

ки на зібрання та публікації, а 00.000 долярів на рік через 5 літ на удержанне лікарів.

НОВЕ ПОЛЬСЬКЕ ВІДКРИТТЄ

Краківський »Kurjer Codzienny« відкрив новий український заговор проти Пілсудського і польського уряду, тим разом в самому Кракові. Читаємо таке: Як довідуємося, тутешнім поліційним органам вдалося понасти на слід більшої української організації яка на широку скалю розвинула агітацію проти начальника держави і уряду. До цієї організації належить велика скількість студентів Українців, що вчать ся в тутешніх вищих школах.

Доносять часописи, що славний Керманіч повстання ірландського — Де Валера — помер.

В Туркестані як пишуть часописи, вибухла революція маюча на цілі повалити російські совети.

Навіть польські часописи в Бразилії пишуть, що в Сх. Галичині Українці не сидять спокійно. Видять тепер самі Поляки, що Українці не годяться на підданство польське, та з польського ряду не вдоволені на своїй землі. А чому то передше писали, що всі вдоволені? Прозрівають...

Граф d'Eu член цісарської бразилійської родини їдучи на торжество столітної незалежності в Бразилію помер на кораблі »Massilia«. Похорон мабуть відбудеться в Рійо.

Польща росте як гриб по дощі. Маречка іде скоро в гору, за одного міля мож дістати звиж тисячки маречек. Міліонером в Польщі можна стати за пару днів. Що за рай в Польщі!...

До Українців в Бразилії!

(Докінчення з ч. 33 „Праці“)

Ми поляжем, щоб волю, славу і честь Рідний Краю здобути Тобі! І в сильній горячці мусіли вони лежати в неопленій кімнаті, та нераз і води не мож було їм подати, бо в цей час водобро-

гарний та сильний народ; — ми бачимо якими успіхами вінчається Ваша праця серед найневідрадніших умовин, ми Вас подивляємо.

Запомогову акцію в таборі веде товариство Самопоміч, якого задачою після статута є: нести матеріяльну поміч всім приналежним до табора. Фонди на несення помочи діставала Самопоміч до липня 1921 р. від старшин та стрільців Української Бригади, що були інтерновані в Німецькім Яблоннім, та від Українців замешкалих в Америці. до липня 1921 р. була висота підмог виплачуваних кожного місяця 30 до 60 К. Та з ліквідацією Української Бригади в Німецькім Яблоннім, яка почалася в липни а скінчилася в жовтні 1921 р. справа погіршилася так що Самопоміч, маючи до розпорядимости лиш фонди пересилані з Америки, могла виплачувати до тепер підмоги в висоті 10-до 30 К. Крім цих підмог, які Самопоміч старається виплачувати кожного місяця очевидно це мож було зробити лиш тоді як були які гроші, бо бувало й так, що через два місяці не мож було навіть по 3 К. виплатити, щоби члени табора могли собі мила купити на випрання нераз і одинокої сорочки, уділювалося членам табора більші підмоги на поратова ння здоров'я, на прокорилення малих дітей, на поправу та справлення найконечніших частий одягу у висоті 100 до 600 К.

Самопоміч одержала з Америки в часі від 1 вересня 1920 р. до січня 1922 р. за посередництвом Високоповажного Пана Професора Дра. Стефана Смаль Стоцького 126050 К. за посередництвом Високоповажного Пана Професора Михайла Грушевського 27600 К. за посередництвом Високоповажного Пана Майора Омеляна Лисняка 1850 К. за посередництвом Всечеснійшого Отця Мирона Кривуцького 36792 К. за посередництвом Високоповажного Пана Професора Олександра Лукіяновича 45243.20 К. Наколи поділимо цю суму через час існування табора, та через число членів табора що користали з підмог, побачимо, що пересічно випадало на особу около 15 К. місячно.

За ці гроші, в імени сих скитальців, що перебувають в Чехословащині, в імени Ваших братів, сестер, синів та доньок, що їх лиха доля та знуцання лютого ворога примусили втікати з рідної хати на чужину, складаємо Вам Дорогі земляки сердечну подяку. Дякуємо та просимо не забувати за нас і на будуче, щоби як „Велика Пора“ прийде ми всі як один могли здорові та дужі стати знова в ряди борців за Волю та крашу будучність нашого Народу!

За управу товариства Самопоміч українського військового табора о Йозефові:

В. Парнецький
голова.

Кабарівський
секретар.

З Бразилії.

До відома II. комітетам Нац. Позички.

Дня 14. с. м. розіслано листи на позичку національну. Комітетові

делегат Галицької Української проф. П. Карманський дня 8. с. м. виїхав в Дорізон. По кількандневнім побуті в Дорізоні і в Порті удаєсь до Аргентини, щоб звидіти оселі тамошних Українців.

Українці в Бразилії — замовляйте календар на рік 1923. Календар гарний, є много доброго до читання, а наклад невеликий.

З порту Паранагва рибаки виїхали на своїх лодках до Рійо на свято столітної незалежності.

Павільон португальський на виставі в Рійо завалився. При сім убитих начислено 13 осіб, а много ранених.

В Белем, стан Пара, живе одна жєнщина, що нині числить 141 літ віку.

До відома членам філії „Укр. Союз“ в Прудентополи.

Отсим подаєм до відома, щоби члени філії „Укр. Союз“ в Прудентополи склали місячні вкладки на руки п. скарбника М. Гарбачевського, або кожної неділі від год. 12-ої до 1-ої в салі Народного Дому на руки секретара.

Рівнож проситься усіх, що ще не попятити вступного, щоби зможі виплачували чим скорше, як також місячні вкладки за вересень.

Позір Дорізонці і околиця!

В неділю, 1-го жовтня відбудуться в салі тов. ім Т. Шевченка (зараз по богослужєнню) збори в справі засновання організації Укр. Союзу. Збори відбудуться без огляду на погоду. Треба зійтись всім Українцям з околиці від 1-го вісиналу аж до 12-го як також кольоні 1-а і 2-га.

Антін Фірман
організатор.

Оголошення.

На продаж дім і дві льоти в Дорізоні. В новім, гарнім домі знаходиться пекарська піч, відповідна для пекаря; добрий фронт — 100 мтр. відголовой вулиці, близько церкви. Інтересовані зголосяться до Гната Милика в Дорізоні.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

☀ **ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ** ☀

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди засомотрений в ріжнородні фазенди, Secos e Molhados, залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і цвіші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCZ

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

Федір Шнайдер

—:— в Портон —:—

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІО

купує насінє лєну і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кільо насіня з лєну платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кільо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тадри — Портон.

СКЛЕП
НИКИТИ ДОНЯКА

в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив сще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєть власна фіра до Прудентополя і кольнії Іраті.

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішньої форми.

Досі у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

Cirurgião — Dentista

BELMIRO DE OLIVEIRA

ФАБРИКА КАВИ

S. JOÃO

81)

Кривава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

Неможливість доступу до Східної Галичини, не дозволила покищо на виведення суцільного образу цілого пекла, яке на нашій землі завели Поляки. Але висловлюємо надію, що такий момент прийде та, що ні один факт злочину і насильства не пропаде в морі забуття.

Найстрашнішою є обставина, що тут мається до діла не з поодинокими актами терору і насильства, не з відорваними фактами злочинів здичілої солдатески, не зі спорадичними вчинками невідповідальних органів влади, не з ділами одиниць, але з пляновим, холодно обдуманим і безпощадним походом цілої польської суспільности, яка рішилася використати корисну хвилю на це, аби увесь український елемент у Східній Галичині знищити і викоринити до гла. Ось страшний образ, який виростає перед нашими очима!

А немов дня знаруги над принципами демократії, поступу, гуманности, міжнарод-

ної справедливости і права на самостійне існування всіх народів. Польща в своїм півеляторським та безпощаднім поході на український народ Східної Галичини — чваниться ще покликуванням на мандат трибуналу союзних народів! Польща, як сама стільки літ була у неволі і яка оружними зусиллями демократій Заходу одержала нарешті свободу, тепер користає вже з першої нагоди, аби проти свого східного сусіда, українського народу на галицькій землі, виступити з мірама, які являються жорстоким подопманням усіх принципів модерної культури. Це є кровава, до неба о пімсту взиваюча знаруга над всіми високими кличами про правду і справедливість, які тепер гомонять! Це одночасно нестерте пятно на визвольних стремліннях самої Польщі! І жадні вибрути, а тим більше хвилеве закривання правди, не буде в силі його змити!

Український народ у Східній Галичині, проголосивши в часі розпаду старої Австрії свою державність і намір злуки зі своїм народним інєм, не вважаючи на доконане на нім насильство — і далі стоїть на принципі своєї державности та обєднання всіх своїх земель.

(Далі буде.)

BEVAM AS CERVEJAS DA

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

MARCA REGISTR

Atlantica

Luzitana

Curitiba — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзітана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі бре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибиране насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у Прудентополя в домі п. М. Козловского.

Cirurgião — Dentista
BELMIRO DE OLIVEIRA

Prudentópolis — Paraná

Цей дентист — хірург, який перебувати-
ме лише через короткий час у Прудентопо-
ли, рве зуби без болю, виконує всякі робо-
ти дентистичні, як: чищення зубів, пльом-
бовання, вставлюванє штучних і т. д. а все
по цінах уміркованих.

Години офісові: 8—11 з рання; 2—5 по
полудни.

ФАБРИКА КАВИ
S. JOÃO

Antonio Candido Cavalim
Iraty — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доб-
рої і смачної кави, чистої і без домішок
зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий
любить добру каву, проте і радо будуть
купувати її у вас.

CASA „DNISTER“

НАЙВІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начине,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná

PHARMACIA POPULAR
— de —

O. Santos Pacheco
Prudentópolis — Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних про-
дуктів. Можна набути ріжні ліки гомеопат-
тичні та інші ліки на ріжні хвороби.

Ціни догідні.

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внут-
рішні як і зовнішні. Приймає недужих від
8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.
Мешкає при улици Dr. Vicente Machado.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.
Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить луча-
ми «Roentgen». Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопо-
вих, та великих інших оглядин крові в слабостях внутренних.

Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

Atlantica

Curitibana — Porter

Luzitana

Одинокий склад нашої пивоварні у
Прудентополи в домі п. М. Козловского.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.

Один з найбільших і найстар-
ших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — фазенда; залізо;
знаряди домашні, кухонні, і усе, що по-
трібне до ужитку домашнього і рільни-
чого.

НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПО-
ВУЮ ГЕРВУ.

На складі: кава, цукор, усі споживчі
товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок-
раси зі золота як: брошки, перстени, лан-
цуски до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Konstantino Odrecky.
Antonio Rebouças — Paraná.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

Теодора Шнира

п. сідає на складі все, що входить в т. з. Seccos e Molhados
а іменно: ріжнородної якості полотна, фазенти і армариньос,
хустки, коши, капелюхи, каземіри, готові убрания, начина кухонні,
рільничі знарядя, всілякі обува так для мушин як для женщин,
ріжні річи з римарських і ковальських виробів. Має також все на
складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту,
сір'яки і преріжна всячина.

Ріжні напитки, почавши від таної, але міцної мов оковита,
горівки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю
все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на
клич: „Сай до свого“! Тому не оминайте свого котрий не раз з
Вами ділив добре і эле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHENKER

Estação de Canivete

col. Antonio Olynto,

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВИРОБЛЯЄ
Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кап
фляшкових, купую всякі продукта крає-
ві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira — Paraná

Печатня оо. Василян в Прудентополи